

MAGYAR LAPOK

XII. évfolyam, 153 (3315) szám

KERESZTÉNY POLITIKAI NAPILAP

Nagyvárad, Telefon: 12—27.

Egyre jobban kiterjed és hevesebbé válik a Szicíliaért folyó csata

Olasz és német hadosztályok ellentámadást kezdenek a partraszállás visszaverésére. Továbbra is kedvezően alakul keleten a bjelgorodi nagy csata

Nagy japán győzelem a Salamon-szigeteknél

Zürich. (MTI.): Ideérkezett hírek szerint Sziciliában a légiharcok a partraszállás óta nem csökkenő erővel folynak. A légiere az ellenség hidfőállításait, hadihajóit és pótlását szállító hajóit támadja.

Róma. (MTI.): Olaszország valamennyi nagyobb városának lakossága a feketéngesekkel karöltve lelkes tüntetést rendezett az ellenállás és a győzelem érdekében. Az olasz lapok beszámolnak ezekről a hazafias megnyilvánulásokról, amelyek Milanóban, Torinóban, Firenzében, Bolognában, Nápolyban és Veronában folytak le.

Sanghaj. (MTI.): A Német Távirati Iroda jelenti: Az olasz nagykövet és a kínai külügyminiszter között elvi megegyezés jött létre a tiencsini olasz területi engedmények visszaadása kérdésében. A tiencsini olasz és a sanghaji francia engedményesek visszaadásával valamennyi külföldi kínai koncepció megszűnik.

Csak bevezetés a nagszabású vállalkozáshoz

Berlinből jelentik: A szicíliai eseményekkel kapcsolatban az eddigi leírásokból már kétségtelen derülni látszik, hogy az ellenségnek Sziciliában parti támaszpontokat sikerült alakítani, amelyek mintegy 110 kilométeres partrészt foglalnak el. Beszámolnak arról is, hogy a nyugati és déli partokon megkísérelt több partraszállási kísérletet megakadályoztak, illetve a támadókat megsemmisítették. Berlinben a partraszállási vállalkozás súlypontját Siracusa környékére helyezik. Katonai magyarázók továbbra is megmaradnak amellett, hogy a szigettel kapcsolatos eddigi események csak a tervezett nagszabású angol-szász vállalkozás bevezetését jelenti. Megállapítják azt is, hogy a brit sajtó igen óvatos és hangsúlyozza a partraszállási hadműveletek rendkívüli súlyos voltát. Ebben illetékesek azt látják, hogy az ellenség aligha számít a partraszállási hadműveletek sikerére Sziciliában.

Washington. (Bud. Tud.) Az amerikai hadügyminisztérium szóvivője kijelentette, hogy Sziciliában kemény harcok előtt állanak és hozzátette, hogy komoly veszteségek érik majd az amerikaiakat ezekben a harcokban. Figyelembe kell venni, hogy a harcitaszlatlalt rendelkezéssel ellenfél súlyos ellenállást tanúsít és heves ellentámadásokat intéz. Szicília megszállása semmiképp sem könnyű feladat.

Már megkezdődött a tengely-csapatok ellentámadása

Berlin. (Bud. Tud.) A szicíliai helyzettel kapcsolatban a német fővárosban rámutatnak arra, hogy a partraszállás első két napján a tengely elhárító partvédelmi ellenállásra szorított, amely

a további angol-amerikai kötelékek partraszállását nem tudta ugyan megakadályozni, de lehetetlenné tette a délkeleti partvidék hidfőjének kibővítését. Hétfőn délelőtt már német és olasz

Nem tudják megállítani a bolsevisták a német előnyomulást

Berlinből jelentik: (B. T.) A keleti arcvonal súlypontjain elsősorban Oreltől délre és Bjelgorodtól északra nem csökkenő heveséggel dúl a csata. Berlini katonai tényezők megállapítják, hogy a harcok a német csapatokra nézve továbbra is kedvező kimenetelűek. Meghiúsították azokat a tehermentesítő támadásokat, amelyeket a szovjet csapatok a német oldalszárny ellen indítottak.

Berlinből jelentik: (MTI) Az Interinf

Rendkívül megerősödött a kommunista propaganda Iránban

Ankarából jelentik: (MTI) A Stefani Iroda jelenti: Iránból érkező hírek szerint a teheráni szovjet követnek Moszkvából való visszatérése után rendkívül megerősödött a kommunista propaganda tevékenység azokban a kulturintézményekben, amelyeket a szovjet Irán egyes tartományaiban létesített. Teheránban kommunista üléseket rendeztek. A szónokok hevesen támadták az idegen tőkének vagyis az angol-amerikai tőkéseknek mindjobban erősödő befolyását. Hangoztatták, hogy ez a fő oka a mostani pénzügyi válságnak és a pénz elértéktelenedésének. Azt hirdették, hogy egyedül a szovjetuniók

hadosztályok is beavatkoztak a harcokba. A brit és amerikai csapatokkal kifejlesztett első összecsapásból nagy harcok alakultak ki. A tengelycsapatok feladata elsősorban az angol-szász partraszállási vállalkozás kibontakozását feltartóztatni. Berlinben ezekből a megjegyzésekből megerősítve látják, hogy a tengelyhatalmak hadvezetése a "legerősebb ellenállásra" el van szánva és az a szándéka, hogy ellentámadással a kezdeményezést magához ragadja. Számítani kell tehát arra, hogy a Szicíliaért folyó csata kiterjed és erőteljesebbé válik. Az olasz és német csapatok már megkezdtek a harcot, hogy az angolszász inváziót visszaverjék. A német és olasz csapatok ellentámadásának legközelebbi célja nyilvánvalóan az, hogy megakadályozza a különböző partraszálló csapatok egyesülését és egyidejűleg fokozza a nyomást az eddig létesített hidfőkre.

jelentik: Kurszktól északra és délre megerősített német harcokötelések további nyereséget értek el. A bolsevistáknak jelentős veszteséget okoztak. Az új német módszer lényege a légikötelések és a páncélosok hajszálpontos együttműködése. A bolsevisták hiába hoznak súlyos áldozatokat a német támadás hadászatiilag és műszakilag sok tekintetben egész új eljárásával szemben. A német előnyomulásnak nem tudnak gátatvetni.

megszervezése biztosíthatja a jövőben az iráni nép virágzását.

Négy amerikai cirkálót elsüllyesztette: el a japán repülő

Berlinből jelentik: (B. T.) Mc Arthur főhadiszállásáról jelentik, hogy az a cirkálókiből és rombolókiból álló japán hajóraj, amelyet az előző napokban a Salamon-szigetek irányában haladni láttak, a legújabb jelentések szerint északi irányban visszafelé tart. Nem tudják, hogy a japán hajóknak sikerült erősítést partrahozni, vagy pedig egy-

általán nem szándékoztak áttörni a blokádot, miután ellenséges bombázók támadták őket.

Tokióból jelentik: (MTI) A Német TI jelenti: A japán főhadiszállás kedden délelőtt közölte, hogy japán tengerészeti repülőgépek július 11-én ellenséges hajóegységeket támadtak meg, amelyek Uj-Georgia sziget északnyugati partvidékén partraszállást kíséreltek meg. Heves légiharc fejlődött ki, amelyben az ellenség 24 repülőgépet vesztett. Egy második légütközetben a Rendova sziget felett japán vadászok 5 ellenséges gépet lőttek le és 6 ellenséges partraszállítócsónakot elsüllyesztettek. Egy másik jelentés szerint, amelyet a főhadiszállás adott ki, az ellenség Munda felé tör előre. Japán torpedóvető egységek a 12-re virradó éjjel Culanban-grától északra legalább 4 ellenséges cirkálót elsüllyesztettek. Egy másikat felgyújtottak. Japán részről egy hajó súlyosan megrongálódott.

Montenegrót megtisztították a partizánoktól

Rómából jelentik: (MTI) A Stefani Iroda jelenti: Mint már jelentették a montenegrói parti sávok elleni megindult hadjárat kedvezően végetért. A banditák megsemmisítése következtében a helyzet Montenegróban normalisává vált. Alexandro Piroli tábornokot, miután a rábizott feladatot elvégezte, Parosetti gróf tábornokkal helyettesítik a kormányzó méltóságban.

Mussolini elleni összeesküvésről terjesztett valótlan hírt a szovjet távirati iroda

Rómából jelentik: (MTI) Az ellenséges ostobaságok rovatában a keddi reggeli lapok közlik a Tass irodának azt a valótlan híresztelését, amely szerint Mussolini ellen Tarantó tartományban összeesküvést terveztek. A hír szerint az összeesküvők a fasiszta párt titkára körül tömörültek és összeköttetést tartottak fenn Rómában több magas katonai és fasiszta személyiséggel. A Tass iroda jelentése szerint a fasiszta párt igazgatósági bizottsága ülést tartott, amelyen az összeesküvéssel foglalkozott. A fasiszta milícia vezérkarj főnöke, hír szerint, sürgősen Tarantóba utazott, hogy elnyomja az összeesküvést.

240 kép és 30 remekbekerült szobor a Haditudósító Kiállításon

Már csak néhány nap választ el a megnyitástól

Nagyvárad, július 13. Már csak néhány nap választ el a Haditudósító Század kiállításának a megnyitásától. A Sas palota Vigadó-helyiségében már befejezéséhez közelednek az előkészítő munkálatok s hasonló nagyarányú berendezések jelei mutatkoznak más helyiségekben is, ahol a kiállítás érdekességei június 17-től 25-ig megtekinthetők lesznek.

Már felhívtuk olvasóink figyelmét a mozgóképvetítés programjára, a fényképképzés látványosságaira, a bélyeggyűjtők számára tervezett kedvezményekre, a hangfelvétellel frontrazenés lehetőségére, amelyek a kiállítás nagy meglepetései lesznek.

De nagy érdeklődésre tarthatnak számot a Haditudósító Század egyéb látványosságai is. Így jelentős művészi esemény lesz a képzőművészeti kiállítás, amely az egész bemutatásra kerülő anyag jelentős részét teszi ki. Több mint 240 darab kép és 25—30 darab szobormű fog tanuskodni arról a nagy munkáról, amelyet a Haditudósító Századhoz beosztott művészek a hadművelési területen végeztek, ahol a harcok közben szerzett benyomásaikat a művész megjelenítő erejével vitték vászonra vagy mintázták meg. A tárlaton legjobb műveikkel szereplő művészek közül Benyovszky, Komjáthy, Bajor Ákos, Markos, Ballagó, Polonyi, Szalay, Varga Nándor neveit említjük meg és a Varga Ferencét, aki a Sepsiszentgyörgyön felállítandó Gábor Áron szoborpályázaton az első díjat nyerte el s akit meg is bíztak a nagy szabadsághős szobrának elkészítésével.

A sajtóterem meglepetései

Lebilincselő érdekességű lesz a sajtóterem is. Eredeti okmányokkal mutatja be a kiállítás a sajtó fejlődését, annak kezdetétől egészen a mai napig. Az erre vonatkozó anyagot a Nemzeti Múzeum és a Hadi Múzeum bocsájtotta rendelkezésre a kiállítás tartamára. Statisztikai adatok mutatják be, mennyi sajtótermék ment ki a hadművelési területre s ott kint milyen sajtótermékek készültek.

A könyvsátorban kaphatók lesznek mindazok a könyvek, amelyeket a haditudósítók írtak. Ugyanitt minden látogató kap egy-egy példányt azokból a folyóiratokból, amelyek a hátszágban készülnek a hadművelési területen küzdő honvédek részére. Ilyenek a Képes Tábori Újság, amely hetilap 150 ezer példányban hagyja el a sajtót, továbbá a Szikra, amely a Signal-hoz hasonlóan, színes fedőlappal jelenik meg havonta egyszer, ugyancsak 150 ezer példányban. A könyvsátorban kaphatók lesznek a legszebb háborús képekről készített levelezőlapok és az azokból összeállított képes albumok.

A régi és az új haditudósító

Bemutatja azután a kiállítás a haditudósítás történetét, szemléltető összehasonlítást téve a mult és a jelen haditudósítója között. Még a mult világháborúban sem volt rendszeres szolgálat a haditudósítás, hanem az egyes vállalkozóbb eszemű írók és újságírók

egyéni akciója volt. Ezzel szemben ma korszerűen felszerelt haditudósító század működik a hadművelési területen, amelynek célja, hogy a künt harcoló honvédek és az otthon között fenntartsa az összeköttetést s azonkívül szórakoz-

7 kilométerre hallatszik a bomlasztó hangszóró

Kimagasló érdekességű lesz az úgynevezett „Bomlasztó” bemutatása. Óriási hangszóró ez, amelynek hangja 7 kilométerre is hallatszik s mint a neve is mutatja, az a célja, hogy az ellenség sorait különböző propaganda-szóvegek szórásával megbomlassza. Ez több ízben is bevált eszköznek bizonyult. Így egy alkalommal tatár imádságot közvetített a Bomlasztó az orosz állások felé s a tatár ajku ellenséges katonák ezré-

vel jöttek át és tették le a fegyvert, mert azt hitték, hogy mennyei hang szólítja fel őket az ellenállás beszüntetésére.

Ilyen érdekességek várják a közönséget a Haditudósító század kiállításán, amely július 17-én nyílik meg és július 25-ig tart. A belépődíj egy pengő lesz, ami a mozivetítés megtekintésére is jogosít.

PAPP GYÖRGY

Összvezetőségi értekezlet a Nemzeti Munkaközpontban

Bizottságot alakítanak a munkavállalók és munkások a béremelések tisztázására

Összvezetőségi értekezletet tartott a Nemzeti Munkaközpont, amelyre meghívták a Baross Szövetség vezetőségét és a szakosztályok elnökeit is, hogy megvitathassák az új béremelésekkel kapcsolatos részben kiéleződött kérdéseket.

A Baross Szövetség részéről népes számban jelentek meg a munkaadók. Ott voltak az ülésen többek között Nagy János ügyvezető elnök, Garamvölgyi Dénes főtákar, dr. Könyves Ervin ügyész, továbbá a szakosztályok elnökei. A munkakamara részéről felkérték Bodács Gyula titkár, hogy az értekezleten ismertesse példákkal a júliusi munkabéremeléseket, amit a munkakamarai titkár készséggel teljesített.

Az értekezletet Nagy István NMK titkár nyitotta meg, üdvözölve a Baross Szövetség tagjait és a megjelenteket, kiemelve, hogy az értekezlet legfontosabb teendője békésen elintézni a munkás és munkaadó között felmerült vitás ügyet, amelyet kölcsönös jóakarattal meglehet oldani. Majd felkérte a munkaadókat, terjesszék elő javaslataikat.

A Baross Szövetség részéről legelőször Nagy János ügyvezető-elnök szólalt fel, megköszönve az üdvözlést, hangsúlyozva, hogy a mostani időkben nem lehet nézeteltérés munkás és munkaadó között.

Murai Béla, a cipész szakosztály elnöke az idegen fajú elemek túlkapásairól beszélt, példákkal bizonyítva, hogy miért ment tönkre ezalatt a keresztény kisiparosság, majd kifejezésre juttatta, hogy véget kell vetni az aknamunkáknak.

Frischmann Adolf sütőiparos üdvözlését fejezte ki az együttes értekezletnek. Takács István, a vasipari szakosztály elnöke több megértést kíván a munkásoktól arra való tekintettel, hogy az iparos munkaadó is óriási nehézségekkel küzd. Hargsu-

lyozta, hogy a munkaadók megadják a törvényes béremelést, ezzel szemben lelkiismeretes munkát várnak el a munkásoktól.

Szöllösi Imre cipésziparos felszólalásában elmondta, hogy némely munkás kisműhelyben 70—100 pengőt keres hetenként. Arra kell megoldást találni, miért elégedetlen valaki és ki az? Arányba kell hozni a heti 40 pengős és 100 pengős keresetet.

Szabó János képviselő NMK elnök volt a következő felszólaló. Előadta az értekezlet célját, mely a kismesterek és kismunkások ügyét van hivatva rendezni. Örömmel üdvözölte a békés megoldás ösztönös látszatát és azt a szándékot, melyszerint a munkabérek vitás kérdéseit mindkét részből alakuló békéltető bizottság intézi el. Nemcsak a munkás hagyja ott felemondás nélkül munkaadóját — mondotta többek között, — hanem a munkaadó is gyakran indokolás nélkül utjára engedi a munkást.

Beszédében kitért a Németországban dolgozó nagyváradai munkások egy nagyobb tömegére, akik itthon is munkakerülők voltak és a becsülete-

Több mint 4000 pengő kárt okozott az összetört értékes butorokon kívül dr. Gyöngyösi főügyész betörője

Egy arany férfiszabó és egy króm női karóra kivételével megkerültek az elloptott tárgyak

Nagyvárad, július 13. Mint ismeretes, hétfőn délelőtt Pápai Béla többszörösen büntetett betörő, a nagyváradai ügyészség fogházából ravaész módon megszökött és nyomban betört dr. Gyöngyösi István táblaj főügyész lakására, ahol egy baltával felfoszította a bejárat ajtókat, összetörte a szekrények zárait és nagyértékű ruhaneműt, 250 pengő készpénzt, egy arany férfiszabót és egy női króm karórárt ellopt.

A rendőrség rövid nyomozás után

Mozik műsora:

APOLLÓ: Tópartj látomás,
BELVÁROSI: A csata, Nagy, Varga,
CASINO: Negyediziglen,
KORONA: Rémület az alvilágban és
A vasóklü kormányos.

sen dolgozó magyar munkásnak rossz hírveit szereznek, ezzel is igazolva, hogy bizonyos munkáskérdésekben elfogulatlan.

Az értekezlet során a résztvevők egyhanguan megállapították, hogy a béremelésről szóló hivatalos rendelet olyan komplikált, hogy szövegét még a jogászok is félremagyarázzák, az iparosok és munkások pedig egyszerűen nem értik meg.

Szabó János képviselő ezután felkérte Bodács Gyula munkakamarai titkár, hogy példákkal magyarázza meg a sok félreértésre okot szolgáltató rendeletet, közben megjegyezve Nagy János bejelentésére, hogy az NMK teljes erejéből támogatja a 12 Baross-tag burgonyabeszerzési akcióját, mely a város burgonyaelállításáról gondoskodni kíván.

Ezután Bodács Gyula munkakamarai titkár ismertette a munkabérek kiszámításának módját, megjegyezve, hogy ez hálátlan feladat, hogyha a munkaadó és munkás nincsenek meg egyezve. Egy példát, amely nem a régi alapfizetés után igazodik, a következőképpen állított fel:

A mostani rendelet alaphétt állapít meg és ezután számítható ki a bérpótlék. Fenti példa szerint ez így alakul: 1 pengő 4 fillérnek alaphétt az összeg 77 százaléka, tehát 80 fillér, ehhez bérpótlékot kell fizessen a munkaadó 30—50 százalékot. Ha 30 százalékot fizet, az 24 fillért tesz ki, tehát ugyanazt a fizetést kapja a munkás, mint az emelés előtt. Ha a maximális 50 százalékot fizeti ebben a legjobb esetben 1 pengő és 20 fillért tesz ki az órabér emelés.

A hadiüzemek munkásai 60 százalékos bért kapnak az alaphétt után. Ezek szerint a munkaadó tetszésére van bízva a két kategória közötti emelés. A munkaadók helyesen teszik, ha a munkafegyverem érdekében nem vonakodnak a méltányos béremelésről, mert ezzel elkerülik a munkások közötti surlódásokat.

Szabó János zárószavaiban ígéretet tett, hogy feltárja a helyzetet az illetékesek előtt is. A munkások pedig felkérte, hogy várják be türelemmel a helyzet kialakulását, mert a munkahely elhagyása a surlódások miatt, elítélendő cselekmény. Az értekezlet a Hiszekegy elmondásával ért véget.

felkutatja a ruhaneműket a így azok az értékes órák kivételével megkerültek. A távollévő főügyész és családja időközben hazaérkezett s sikerült így a kárt felbecsülni, ami meghaladja a 4000 pengőt.

A rendőrség felkéri a közönséget, hogy ha valakinek tudomása lenne a bizonyára már értékesített, duplaföldű svájci aranyóráról vagy a karóráról idejében jelentse a rendőrségen, nehogy orgazdaság gyanújába keveredjék. Pápai Bélát országosan körözik.

Nem szabad indokolatlan borúlátással, sem túlzott derűlátással megítélni a szicíliai helyzetet

A szicíliai hídfők, a siracusait kivéve, már nincsenek az ellenség kezében. Nem úgy fejlődtek az események, mint az angol és amerikai részről remélték

Bjelgorod és Orel között a német csapatok bekerítettek és megsemmisítettek egy nagyobb bolsevista erőcsoportot

Róma. (MTI.): Mint Vatikánból jelentik, Rooseveltnek a pápához intézett üzenetét sem nem cáfolják, sem meg nem erősítik. Az üzenettel kapcsolatban a legnagyobb tartózkodást tanúsítják.

Amsterdam. (MTI.) A Német Távirati Iroda jelenti: A szicíliai angol csapatokat Montgomery, az amerikai csapatokat Patton tábornok vezényli.

Bern. (Bud. Tud.): Mc. Arthur főhadiszállásáról jelenti, hogy a Salamon szigetek közelében cirkálókból és rombolókból álló japán hajóhadat fedeztek fel, amelyet a szövetséges repülők megtámadtak.

Sztalin határozott követelésére indult meg az inváziós kísérlet

Berlin. (MTI.): Tájékozott német helyen hangsúlyozzák, hogy a Sziciliában megindított angol-amerikai offenzíva nem az angol és amerikai hadvezetés önkéntes elhatározásának eredménye volt, hanem kétségtelenül Stalin határozott követelésére indult meg, hogy ilymódon megkísérüljön a keleti arcvonalon folyó német támadás nyomását enyhíteni. A németek ellentámadása Bjelgorod és Orel szakaszán ma már konkrét eredménnyel bír, mert az angolok a szicíliai partraszállást kénytelenek voltak végrehajtani, holott előkészületeiket még nem fejezték be. A partraszállás után megindult harcok harmadik napján meg lehet állapítani, hogy az események nem úgy fejlődtek, ahogy az angol és amerikai részről remélték. Jóllehet kezdetben bizonyos sikereket értek el. Az első órákban létesített fontosabb hídfők közül a siracusai hídfőt kivéve, már egy sincs az ellenség birtokában. A Siracusától délre elterülő partvidék még mindig az angolok kezében van. Sikertelen azonban itt is visszazsorították őket a tenger felé. Az ellenség ma már nem támadó, hanem védekező célokat követ. Az ellenség veszteségei súlyosak. Az elsüllyesztett hajók tonnaszáma eléri a százezret. Ezenkívül mintegy hatvan súlyosan megrongált hajó emeli az ellenség súlyos veszteségeinek arányait. Berlińi katonai körök rámutatnak arra, hogy újabb partraszállási kísérlettel kell számolni. A helyzet azonban ma a védők számára már előnyösebb, mint a támadó fél számára.

Róma. (MTI.) A hétfő délutáni olasz lapok valamennyien kiemelték a szicíliai eseményekkel. *Pavolini a Messageróban* többi között ezeket írja: Természetesen mindkét fél szükségzetten jelentéseket tesz közzé, mert egyik sem akar a másiknak felvilágosításokat nyújtani. A helyzetet nem szabad sem indokolatlan borúlátással, sem túlzott derűlátással megítélni. Azután rámutat arra, hogy a tenger felől csatahajók és repülőgépanyahajók, valamint kisebb egységek megszállhatatlan rajjai indultak el a sziget felé. Bevetették e harcra az Északafrikában lévő összes repülőgépet. Számolni kell azzal, hogy nagy inváziós kísérlettel állunk szemben. A harcok most abba a szakaszba lépnek, amelyek két helységet elfoglalni. Vasárnap Gelátót keletre az amerikaiak szemmelláthatólag arra törekedtek, hogy a brit partraszállt erővel összeköttetést létesítsenek. A tengely kötelékeinek gyors közbelépése sikerült ezt megakadályozni. Eisenhower tábornok kénytelen volt újabb nagyobb ejtőernyős kötelékeket harcba vetni. A lakosság körültekintő közreműködése folytán a tengely biztosító járőrei megsemmisítették az ejtőernyősöket. Szicília keleti partján vasárnap egy hídfőállást visszafoglaltak a britektől. A tengely légiereje vasárnap megsemmisített három csapat-szállítóhajót 13.000 tonnával. Mint-hogy mindhárom hajó meg volt rakva angol és amerikai csapatokkal, sok ember elpusztult. Nagyméretű bombák telitalálatát következében egy könnyűcirkáló és egy romboló is megsemmisült. Az angolok és amerikaiak sok kisebb partraszállító járművet vesztek. Most már kiaiakult a kép az angol-amerikai inváziós hadsereg erejéről. Amerikai részről három gyalog hadosztályt, valamint egy páncélos hadosztályt és légiúton egy hadosztályt, brit részről két hadosztályt, valamint kanadai és páncélos hadosztályt vetettek harcba. Az ellenséges hídfők, a siracusait kivéve, már nincsenek az ellenség kezében.

Súlyos harcok folynak Gelánál

Bern. (Bud. Tud.) Az északafrikai angol-szász főhadiszállásról jelentik, hogy az amerikai csapatok Gelánál súlyos harcban állanak a tengely erővel. Az angol-szász jelentés szerint a tengely főerőivel még nem kerültek harcúrintkezésbe. Paccina repülőtere a szövetségesek kezébe került.

Róma. (MTI.) A Stefani jelenti: Az olasz főhadiszállás 1143. közleménye: Szicília szigetén vasárnap a kemény küzdelem megszakítás nélkül tovább folyt. Az ellenség sikertelen kísérletet tett, hogy a megszállt keskeny partvezetést kiszálessa. — Olasz és német csapatok elszántan ellentámadásba mentek át. Több helyütt megverték az ellenséget, egy helyen visszavonulásra kényszerítették. A német és olasz csapatok harci szelleme igen jó. A lakosság és a

közel sem lehet áttekinteni. A 28000 fogoly csak részleteredmény. Berlin. (MTI.) A Führer főhadiszállásáról jelenti a Német TI. A véderő főparancsnoksága közli: A Bjelgorod és Orel között dúló csatában a német csapatoknak sikerült bekeríteni és megsemmisíteni egy nagyobb ellenséges erőcsoportot. A hadművelet alkalmával sokezer foglyot ejtettek és 129 páncélkocsit elpusztítottak. Sok löveget és egyéb fegyvert zsákmányoltak. Tegnap összesen 220 szovjet páncélost és 70 repülőgépet megsemmisítettünk meg. A szovjet csapatok Oreltől északra tehermentesítő támadást kezdtek, amelyet visszavertünk. Július ötödike óta 25.000 foglyot, 1640 páncélost és 1400 löveget veszített az ellenség. Szicília szigetén tegnap is megszakítás nélkül folyt a küzdelem. Az olasz és német légiereő egységei a gyülekező hajókaravánokat támadták és sok nagyobb, valamint kisebb partraszállító hajót elsüllyesztettek. Megrongáltak ezenkívül 3 cirkálót és 42 szállítóhajót. Az angol-szász légiereő tegnap a Szicília körüli tengerrészen 38 gépet veszített. 10 német gép nem tért vissza az elmúlt két nap hadműveleteiből. Az Atlanti-óceánon felderítést végző német repülőgépek eltaláltak két hajót, köztük egy huszezer tonnánál nagyobb személyszállító gőzöst. Német tengeralattjárók erősen biztosított karavánból elsüllyesztettek hat hajót 42.000 tonnával.

Egyházi szertartással újra eltemették a tömegsírok áldozatait

Rovno. (MTI.) A Német Távirati Iroda jelenti: A tömegsírok mellett, hová a bolsevisták 1938-ban és 1939-ben tízezer ukránt temettek, most három sírhant helyezkedik el. Ezekben helyezték végző nyugalomra egyházi szertartás mellett a meggyilkoltakat. A temetésen minden alkalommal óriási tömeg vesz részt. Már órákkal előbb összegyűlnek a felismert ukránok hozzátartozói. A környékről is nagyszámban érkeznek férfiak és nők, hogy a helyszínen adják meg a végtisztességet a meggyilkoltaknak. Grigorij püspök, aki a szertartást végezte, többi között ezeket mondotta: Népiünk hős fiainak imádság nélkül kellett életüket veszteni. Július 20-án lesz két éve, hogy a németek városunkat megszállták a vértől és könnytől. Ezen a napon különösképp fejezzük ki hálánkat a megváltáért. A főpap imádsága után a polgármester ismertette a tömegsírok felfedezését.

10 deka zsir és 10 deka margarin a július félhavi fejadag

Nagyvárad thj. város polgármestere 3891-1943. szám alatt a következő hirdetményt adta ki:

Tudomására hozom a város közönségének, valamint az érdekl. nusiároknak, hogy a július hó II. felére esedékes zsirigy szelvények beváltása a város egész területén folyó hó 16-án kezdetét veszi.

A zsirigyekre ez alkalommal szelvényként 10-10 deka zsir és ugyanannyi margarint szolgáltatnak ki a hatóságilag megállapított 5 P 60 fileres kézi-kénti egységáron.

Az ácsorgás és tolongás felesleges mert mindenki zsiradagja biztosított van.

Július 5-ike óta 28,000 foglyot, 1640 páncélost és 1400 löveget zsákmányoltak a németek a keleti fronton

Berlin. (MTI.) A Német TI jelenti: A hadijelentés kiegészítésül közli: A Bjelgorod és Orel közötti harcok a szovjetre nézve súlyos veszteséggel jártak. Azt mutatja az 1640 páncélos elvészése is. Szovjet részről az anyagvesztéshez hasonlóan nagy az embervesztés is, amelyet még

Mi történt a moszkvai és leningrádi katolikus templomokkal?

Stalin propaganda céljából meg akarja engedni néhány templomban a szentmisét

Moszkvában az első világháború előtt két római katolikus templom állt. A régebbinek neve „Lengyel Péter és Pál-egyház” volt, ezt még a 17. században alapították mint a német-római birodalom moszkvai követségének templomát. Német jellegét meg is tartotta egészen a 19. század közepéig, midőn az egyházközségben lassanként tulsulyba jutottak az egyre többen Moszkvába költöző katolikus lengyelek. Sokáig nem is tartottak istentiszteletet a németek számára, míg 1907-ben dr. Wiercinski Félix lelkész újból meg nem kezdte a németek lelki gondozását. Ebben az időben Moszkvának mintegy 6—700 birodalmi német és 2000 német-orosz lakosa volt.

Moszkva másik római katolikus templomát a franciák alapították 1789-ben. Amíg a Péter- és Pál-templomba mindenféle nemzetiségű hívek járhattak, a Szent Lajos-templom kifejezetten nemzeti templom volt, a szentpétervári francia követség védnöksége alatt működött és csak francia állampolgár lehetett a lelkésze. Jelenleg sem a német, sem a francia, sem az úgynevezett „litván” templom nincs nyitva. A Péter- és Pál-egyházat ugyan a moszkvai lengyel követ erőlyes sürgetésére egy időben megnyitották a lengyel alattvalóknak, de ma már ott sem tartható istentisztelet, mert a két évvel ezelőtt letartóztatott papot még nem helyezték szabadlábra és az egész Szovjetunióban nem akadt lelkész, aki merete vállalni ezt a helyet. A litván nemzetiségű katolikusok templomát pedig már évekkel ezelőtt bezárták. A szentpétervári Katalin-templom-

ot 1769-ben adták át a német, francia, olasz és lengyel katolikusokból álló egyházközségnek. Itt is csakhamar a lengyelek kerültek előtérbe. Viszályok léptek fel, úgyhogy a franciák kiváltak a kormányuk támogatásával külön plébániát és templomot kaptak. A németek hasonló törekvést már majdnem siker koronázta, midőn az 1914-ben kitört háború

minden tervnek végét szakította. A bolsevisták Leningrádban sem kímélték a templomokat; alighogy hatalomra kerültek, bezárták a Katalin-egyházat és a franciák templomát. Ugy hírlik, hogy Stalin most propaganda célzattal megint megengedi bennük a szentmisék tartását.

Mindenesetre nem csodálkozunk XI. Pius pápa szavain, melyeket a római orosz papnövelde alapítása alkalmával mondott 1929. augusztus 15-én: „A pápaság egyik legnagyobb gondja az orosz nép sajnálatraméltó helyzete, melyet az emberi és isteni dolgok bolsevista felforgatása egyenesen a szerencsétlenség örvényébe taszított.” (TEK)

81.641 lélek volt Magyarország elmúlt évi természetes szaporulata

Kedvezőtlenül alakult az ország egészségügye 1942-ben a hivatalos kimutatások szerint

Budapestről jelentik: A belügyminisztérium hivatalos kiadványában: A Népegészségügy című folyóiratban Petrilla Aladár egyetemi magántanár közegészségügyi felügyelő az Országos Közegészségügyi Intézet megbízásából érdekes adatokat közöl Magyarország elmúlt évi közegészségügyi helyzetéről. Megállapítja, hogy a tavalyi esztendő közegészségügyi szempontból a rosszabbak közé tartozott. Tavaly 307.341 születést jegyeztek be az ország területén az anyakönyvekbe, ennyi volt tehát a balesők száma s ezzel szemben 226.700 koporsót földeltek el. Helyenformán Magyarország lakosságának természetes szaporodása az elmúlt évben 81.641 lélek volt, ami az összlakosság 5,5 ezrelékének felel meg.

Kedvezőtlenül alakult a csecsemőhalandóság arányzama. Főként amiatt, mert némelyik visszacsatolt részen, így Kárpátalján jóval több csecsemő halt meg, mint az ország más vidékein. Leg-

inkább felszökkent a halálozások száma a kis emberpalántáknál a nyári hónapokban, amikor csaknem kétszer annyi csecsemőt vittek ki a temetőbe, mint bármelyik más hónapokban.

Pusztított még az előző éveket meghaladó mértékben a „fehér halál”, a tüdőgümőkór is. 1939-ben az ország egész lakosságának 13,9 tizezreléke halt meg

Magyarázó közleményt adott ki az Ipartestület a béremelő rendeletről

Pontosan töltsék ki a munkaadók a munkabérvotot

Az Ipartestület az alábbiak közlésére kérte fel lapunkat:

Hivatkozással a korábbi felhívásunkra, közöljük a helybeli munkaadókkal és munkavállalókkal, hogy az M. Kir. Minisztérium 1943. évi június 30-án szabályozta az iparban fizetendő munkabéreket.

Ezen rendelet szerint abban az esetben, ha a munkavállalók a legkisebb munkabért kapták, úgy 1943. évi július hó 1-től kezdve a legkisebb munkabérhez 60% drágasági pótlék járul.

Abban az esetben, ha 1943. évi június 30-án a munkavállaló több bért kapott, mint amennyi a legkisebb munkabér, úgy abban az esetben a 3630/1943. M. E. sz. rendelet második szakasza alapján a munkaadó köteles munkavállalójának alaphéret megállapítani. Az alaphéret az 1943. évi június 30-án érvényben volt megállapodás, vagy szokás alapján járó és 9080/1941. M. E. sz. a. rendeletben meghatározott bérpótlékok (30%) is magába foglaló járandóságnak 77% o. a.

Ehhez az alaphérez a fenti miniszteri rendelet 5-ik szakaszának 2. pontja alapján hadiüzemeknél 60 (hatvan) % o. a többi ipari műhelyekben (kisiparosoknál) 30 (harminc) % o. drágasági pótlékokat kell fizetni, mely pótlékokat a munkaadó 50 (ötven) % o. ig felemelhet. Ezen drágasági pótlékokat az alaphérezhez kell hozzáadni és a listán külön fel kell tüntetni az alaphéret és a drágasági pótlékokat.

ebben a veszedelmes népbetegségben, most felszökkent ez az arányszám, mert nem kevesebb, mint 23.319 gümőkóros halálozás történt az országban.

A fertőző betegségeknek is érdekes adatok tükröződnek az ország tavalyi közegészségügyi mérlegében. Jólal többen betegedtek meg kiütéses tifuszban, mint az előző esztendőben.

A cigányokat magasabb közegészségügyi érdekből a legtöbb vármegyében vitéz Endre László pestvármegyei alispán kezdeményezését átvéve, szörteleteltették és másféle előzetes védőintézkedésekkel is igyekeztek megakadályozni, hogy közöttük a járvány elterjedjen. Körülményes volt ezt az intézkedést végrehajtani. A cigányok ugyanis ebben cesupán „megszegényítést” láttak és néhol, így Örkényben is erőszakos módon léptek fel az intézkedést végrehajtó tisztiorvos ellen, aki csak karhatalommal tudta kopaszra nyírni a cigány nőket és férfiakat, akik kétségbeesetten elszegültek a szörteleteltetésnek. Még ilyen övintézkedés mellett is kétszer annyian betegedtek meg tifuszban, mint az előző évben. Emelkedett 1942-ben a vérhasesetek száma is és körülbelül kétszer annyian betegedtek meg diftériában, mint az előző esztendőben. Felugrott a vörheny betegségek száma, viszont csökkent a kanyaró, bárányhimlő, szamárköhögés és az influenza megbetegedések száma. Gyermekekbenulásban is többen betegedtek meg az elmúlt évben, mint 1941-ben és lényegesen emelkedett a malária is, főként a visszaesett területen.

Újból szabályozták a vendéglátóüzemek elsötétítését

Mikor lehet irányfénnyeket alkalmazni belső helyiségben

A hivatalos lap szerdai száma közli a honvédelmi miniszter 166.100/35—1943. Eln. sz. rendeletét, amelyben a vendéglátóipari üzemek részére megengedte, hogy ne csak az azok kerthelyiségeit, hanem belső helyiségeit is meg lehet világítani belső irányfénnyel és ez esetben azok ablakait, ajtóit a nyári melegben nyitva lehet tartani. A rendelet pontosan előírja, hogy a vendéglők, kávéházak stb. mely helyiségeit szabad így az elsötétítés mellőzésével megvilágítani és meghatározza annak feltételeit is. Így nem vonatkozik a rendeletben megadott engedély a szóbanforgó üzemekkel kapcsolatos lakásokra, pincékre, padlásokra és raktárakra, valamint azokra a helyiségekre, amelyek a nap legnagyobb részében zárva vannak. Emellett csak azokat a belső irányfénnyeszerkezeteket szabad használni, amelyeket a honvédelmi miniszter engedélyével hoztak kereskedelmi forgalomba. A belső irányfénnyeszerkezeteket általában csak

át nem látszó védttető alatt szabad a kerthelyiségekben alkalmazni. Ellenkező esetben csak 15 wattos égőket a lámpák rögzítése mellett szabad alkalmazni.

A vendéglátóüzemek felelős vezetőjének nem kell külön engedélyt kérnie az ismertetett világítási mód használatához, hanem csak be kell jelentenie Budapestben a kerületi előljáróságnál, városokban a polgármesternél, községekben pedig a községi előljáróságnál. A bejelentést két példányban írásban kell megtennie. Azokban az üzemekben, ahol a kerthelyiségben terraszt eddig is használtak, a belső irányfénnyeszerkezeteket továbbra is szabad alkalmazni, ha azokat a honvédelmi miniszter engedélyével hozták forgalomba és felszerelési módjuk az új rendelet előírásának megfelelő. De ezt a továbbhasználatot is írásban be kell jelenteni az említett hatóságoknál.

KORONA Filmszínház.

Csak 2 napig!

Kedden és szerdán:

Rémület az alvilágban és A vasöklü kormányos

Főszerepben: Richard Talmadge

Előadások kezdete 4-6-8 óra.

Japan és Amerika harca a csendesóceáni élettér birtokáért

Irta: Dr. Virág Jeromos

Már békében szemeltetett Japán Ausztráliára és a távolkeleti helyzetet foglalkozó írók többször fejtegették, hogy a japánok hatalmas arányú szaporodása előbb-utóbb Ausztrália meghódítására kényszeríti a japánokat. A mostani háborúban Japán elérkezettnek érezte az időt arra, hogy megszerezze Kelet-Ázsia feletti uralmat és hogy megvalósítsa régi törekvését, Ausztrália meghódítását. Nem csinált titkot belőle. Csak a megfelelő előkészületeket akarta elvégezni. A közelmúltban a legnagyobb nyíltsággal ki is fejezte ezt a japán katonai ujság, a „Tajriku Shimpó”. Dél-Amerika az Egyesült Államok nyersanyag-beszolgáltatás bázisa — írja — és Ausztráliának hasonló szerepet kell betölteni Kelet-Ázsia részére. Amerikai kezében Ausztrália megtámadása elkerülhetetlen katonai követelmény Japán védelme és érdektérleteinek biztonsága szempontjából.

1

Ausztrália és vele együtt Amerika és Anglia nagyon jól ismerték a japánok terveit és a japán hódítások következtében sok aggodalmat okoztak nekik ezek a tervek. Japán már ott állt Ausztrália kapujában, megvetette lábát a környező szigeteken. Ezeket megerősítette és hatalmas támadási támaszpontokká építette ki Ausztrália ellen. Ausztrália állandóan panaszkodott fenyegetett helyzete miatt. Aggasztó helyzete Londonnal is viszályba keverte, mert visszahívatta Afrikából csapatait. Sőt annyira nehéz helyzetben érezte magát, hogy egyik vezető katonai egyénisége, Sir Iven Mac Kay javasolta, hogy ne az egész Ausztrália megvédését tegyék egyelőre törekvésük középpontjába, hanem csak az életfontosságú helyeket. Ezen terv szerint átengedték volna az ellenségnek Észak-Ausztráliának a Brisbane-vonal feletti részét és csak később terjesztették volna ki az egész területre a haditevékenységet. Azonban Curtin és kormánya a terv ellen foglalt állást. Az egész angolszász világ éber figyelemmel kísérte a csendesóceáni eseményeket és egyre sürgette Japán ellen az erőteljesebb fellépést. Érthető volt az angolszász köz-

vélemény aggodalma, hiszen Japán a harcszűnetet jól ki tudta használni támaszpontjai megerősítésére.

Azonban a hatékony tevékenység megvalósítása nem egyszerű dolog. Óriási távolságokat kell az amerikai hadvezetésnek áthidalnia, ha valamit a csendesóceáni hadszíntérre akar szállítani. Az amerikai hadvezetésnek ebben a tekintetben sokkal rosszabb a helyzete, mint a japánoknak. Amerikának kétszeres, sőt háromszoros távolságot kell megtennie, körülbelül 15.000 kilométer távolságra kell szállítania, amíg Japán szállítási utvonala alig 5000 kilométer. Ez is hatalmas távolság, de méginkább az amerikai utvonaltól. Mindenesetre e két szám valamiképpen érzékelteti előttünk a távolkeleti hadszíntér arányait s egyúttal felvilágosítást is ad arra vonatkozólag, hogy miért húzódott eddig a nagy mérközés a Csendes-óceánon. Hónapok kellettek, amíg fel tudott vonulni az amerikai hadsereg, viszont Japán meg igyekezett magát megerősíteni elért sikereiben.

Már az Aleuták csoportjához tartozó Attu megszállása mutatta, hogy a nyáron nem akar tétlenül maradni Amerika s mindenképpen igyekszik gyűrűt vonni Japán felségterülete körül. Később a déli fronton akarja megszorítani Japán körül a gyűrűt. Június 30-án a korai órákban partra szállnak az amerikai csapatok a Salamon szigetekhez tartozó Rendován, majd pedig Ujgeorgián. A rendovái partraszállást még néhány kisebb sziget megszállása követte. Ezekhez tartozik Trobriand és Wodlak szigetek megszállása, amely szigetek washingtoni jelentés szerint hidat képeztek a további tevékenység számára. Az United Press szerint a harcitévékenység 1100 kilométer széles frontra terjed.

2

Mit akar elérni a mostani tevékenységgel Amerika? Mikor megvetették lábukat az amerikai csapatok Rendova szigetén, fellelegzett az amerikai közvélemény, washingtoni jelentés azt írja, hogy Rendova megszállásával átjutottak a szövetségesek a holtpontra, amelybe a szövetséges katonai tevékenység Guadalcanal

megszállása óta került. Ugyancsak ez a jelentés említi, hogy a szövetségesek mostani tevékenységének a célja Japán előretolt támaszpontjainak a megsemmisítése, hogy ezzel kivessék uralmi területéből a japán haderőt. Egy másik washingtoni jelentés már tovább megy és azzal dicsekszik, hogy Amerika a csendesóceáni fejleményekkel meghiusította a japánokat Ausztrália megszállására irányuló munkatervét. Ez a kettő azonban összefügg egymással, mert a támaszpontok támadása egyúttal Ausztrália védelmét is szolgálja. De nemcsak Ausztrália védelme a mostani harcok célja. Céljuk az is, hogy kiűzzék a japánokat a Salamon szigetek, Uj-Guinea és Rabaul térségéből. Igaz ugyan, hogy e területek szorosan összefüggenek Ausztrália biztonságával. E területek megnyerésével akarja biztosítani Amerika maga számára a Csendes-óceán életterében az uralmat. A Csendes-óceán feletti hatalomért folyik a harc. Természetesen a távolabbi cél Japán lehető legteljesebb megsemmisítése. De ez már az egész távolkeleti hadművelet és nem csupán a csendesóceáni harcok célja.

Amerika legközelebbi szándéka Japán erős támaszpontjainak az elfoglalása. Rendova megszállása is már ezzel függött össze. Déli irányban a szigettől öt mérföldnyire terül el a japánok által megszállt Munda szigete, amelyet a japánok egyik legfontosabb repülőgép támaszpontjukká építettek ki. Innen intézték támadásaikat Ausztrália ellen. Eppen ezért Rendováról erős támadások várhatók Munda ellen. A japánok által megerős-

ított támaszpontok még, amelyek ellen a közeljövőben szintén várhatók támadások: az Uj-Guineán levő We-tamadások: az Uj-Guineán levő We-vak, amely 60 kilométerre van Salamauától, továbbá Mandang és Vila. Ezek a nevezetesebbek közé tartoznak, mert még sok megerősített támaszpontjuk van a japánoknak. A legerősebbek közé tartozik az ellenség értékelése szerint is Rabaul és Truk. Rabaul neve már most is nagyon sokat szerepel a hadijelentésekben. Az amerikai haderő szeretné felszabadítani az útát Rabaul és egy másik fontos támaszpont, Bougainville felé.

3

Nagyon sok áldozatot követelnek a japánok állásai ellen indított amerikai támadások. Az eddig megszállt szigetek nem voltak megerősítve és csak csekélyszámu erők védtek. Ezeknek a szigeteknek csak az volt a céljuk, hogy a mögöttük levő megerősített támaszpontokat a meglepő hirtelen támadásokkal szemben biztosítsák. Az angolszász ujságok ugyan felfújták a sikereket, amelyek birtokába — mint a tokiói jelentések mondják — hatalmas veszteségek árán jutottak.

A jelek szerint nagy harcokra lehet számítani, mert hónapokon át történt az angolszász felvonulás. Sőt Churchill egyik beszédében utalt arra, hogy az amerikai haderő nagyobb része a Csendes-óceánon van. A japánok sem becsülik le a felvonult erőket. Azonban Amerika helyzetét nagyon megnehezíti a távolság, amelyet az utánpótlásnak meg kell tennie. Japánnak is nagy távolságokat kell megtennie, de a fentiekben már láttuk, hogy Amerikának kétszer, sőt háromszor nagyobb utat kell megtennie, hogy a hadszíntérre tudjon szállítani. Más körülményektől eltekintve, a megindult harcokban az idő és a távolság is a japánok segítségére van.

Rendelet a vámörlésről, a vám-cseréről és a vámörlésnél felszámítható természetbeni fizetésről

Csak vámörlési tanúsítvánnyal vehető át örlésre a gabona

(MTI.) Kenyér gabona július 15-ike után vámörlésre és vámcserére csak akkor vehető át, ha a vámöröltető egyidejűleg vámörlési tanúsítványt is bemutatja. Csak olyan mennyiséget szabad megöröltetni, illetve cserélni, amilyen mennyiséget a tanúsítvány feltüntet. A tanúsítványon feltüntetett mennyiség alatt a tisztított kenyérgabona súlyát kell érteni. A vámöröltetőnek a tanúsítványba megfelelő helyre be kell írni az örlés idejét, az örlésre behozott kenyérgabona tisztítás előtti súlyát és a vámfeljegyzési könyv sorszámát, amelyet aláírással ellátva még le kell bélyegezni. A malom ezután köteles a vámöröltetőnek a tanúsítványt visszaadni. A vámörlésben megörölt kenyérgabona örlési díját július 15-től kenyérgabonában kell kifizetni. Örlésre legfeljebb 10 százalékot, porlásért két százalékot, rozsnál és kétszeresnél vámörlés címén legfeljebb 11, porlásért legfeljebb két százalékot szabad felszámítani a malomnak. A gabona darálásért legfeljebb 8 százalékos természetbeni fizetés számítható fel.

az itt közölt természetbeni díjakon felül semmilyen díjazás nem számítható fel. Minden malomban jól látható helyen tájékoztatóban kell feltüntetni mennyi örlési százalékot számít fel, hogy a kenyérgabona tiszta súlyát előzetes tisztítás útján, vagy becsléssel állapították meg, hogy az átvett kenyérgabona után a malom mennyi és milyen fajú örleményt köteles kiszolgáltatni, valamint, hogy az örlemények súlyába a zsák nem beszámítható. Azokon a területeken, ahol a közellátási kormánybiztos engedélye alapján árpát és kukoricát is lehet öröltetni, száz kilogramm gabona száz kiló árpával vagy kukoricával kell egyenlővé tenni. Örlési szempontból az árpa a rozssal, a kukorica a búzával esik egy tekintet alá. A kiszolgáltatandó örlemény mennyiségét és minőségét a közellátási kormánybiztos állapítja meg.

Hirdessen a Magyar Lapokban

Július 17-én kezdődik Fuldában a püspöki értekezlet

Berlinből jelentik: Itteni katolikus körökben nyert értesülés szerint a fuldai püspöki értekezlet megnyitását előbbre tették. Valószínűleg július 17-től 19-ig tartják meg az értekezletet. Az elnöki tisztséget ismét Bertram horoszói bíbornok tölti be, ha egészségi állapota megengedi. Az értekezlet fontos pontja lesz, hogy alkalmas helyiséget találjanak az istentiszteletek számára az angol-amerikai légitámadásoktól pusztított nyugati területeken. Az illetékes birodalmi és községi hatóságok, valamint a katolikus egyház illetékes ténnyezői meg akarják oldani ezt a kérdést, amely a kölni dóm és a Rajna-

valamint a Ruhrvidék sok elpusztított templomára való tekintettel sürögös megoldást kíván.

A kölni dóm elpusztítása a püspöki értekezleten a német katolikus papság részéről különös nyomatékkal fog kifejezésre jutni. Hír szerint a pápa a hatalmas terrorselekmény miatt való mély sajnálkozását fejezte ki a püspöki értekezlet elnökehez. Bertram bíborshoz intézett táviratában. A táviratot Fuldában is felolvasták és valószínűleg már a jövő vasárnap ismertetik a hívekkel, amennyiben kifüggesztik az ideiglenes istentiszteleti helyiségekben, melyeket az elpusztított vidékeken berendeztek.

Mit tartalmaz az üzletek, üzemek, berendezések és árukészletek igénybevételéről szóló rendelet?

Iparengedély visszavonása esetén lehet kérni az igénybevételt. Az első fokú iparhatóság szóltja fel a tulajdonost a régi bérlet megszüntetésére

Nagyvárad, július 13. Tegnap számban már ismertettük a miniszterelnökség 2240—1943. számú rendeletét, amelyet a visszacsatolt keleti és erdélyi országrészen iparüzési jogosultságukat elvesztett iparosok, kereskedők üzlet- és üzemhelyiségének és az ezzel kapcsolatos lakásnak, üzleti felszerelésnek, valamint nyersanyagoknak és árukészletnek hasznosítása tárgyában. Tekintve a rendelet intézkedéseinek nagy fontosságát, a kivonatos ismertetés mellett szükségesnek tartjuk, hogy teljes egészében ismertessük.

A rendelet szövege a következő:

1. §.

(1) A jelen rendelet rendelkezéseinek hatálya a Magyar Szent Koronához az 1940. XXVI. törvénycikkkel visszacsatolt keleti és erdélyi országrészre terjed ki.

(2) A jelen rendelet hatályának tartama alatt a lakások és egyéb helyiségek bérletére vonatkozó egyes kérdések szabályozásáról szóló 5.777/1941. M. E. számú rendelet (R. T. 1976. old.), a bornyagkereskedők felszerelési tárgyainak bejelentéséről, zár alá vételéről, valamint egyes bornyagkereskedők üzlethelyiségeinek és felszerelési tárgyainak hasznosításáról szóló 1.850/1942. M. E. számú rendelet (R. T. 109. old.), a lakás és egyéb helyiségek bérletére vonatkozó egyes kérdések szabályozásáról szóló 590/1942. M. E. számú rendelet (R. T. 109. old.), valamint a lakásbérletekkel kapcsolatos egyes kérdések újabb szabályozása tárgyában kiadott 100/1943. N. E. számú rendelet (Budapesti Közlöny 1943. évf. 5. szám) alapján az (1) bekezdésben említett területen az üzlet- (üzem-) helyiség vagy az üzlet- (üzem-) helyiséggel kapcsolatos lakás (lakásul szolgáló helyiség), valamint az üzleti (üzemi) felszerelés, bérbeadására, illetve eladására vonatkozó felhívásnak vagy igénybevételnek csak abban az esetben van helye, ha ilyen felhívás, vagy igénybevétel a jelen rendelet alapján nem foghat helyt.

(3) A jelen rendelet alkalmazása szempontjából iparjogositványnak kell tekinteni: az iparigazolványt, az iparengedélyt, iparnak (kereskedésnek) gyakorlására jogosító bármilyen elnevezésű jogosítványt, valamint a vándoripar, vagy a házaló kereskedés gyakorlására jogosító engedélyt; illetékes miniszternek kell tekinteni a kereskedelem- és közlekedésügyi minisztert, a hatáskörébe utalt iparok tekintetében pedig az iparügyi, illetve a földművelésügyi minisztert.

Üzlet- (üzem-) helyiség igénybevétele

2. §.

(1) Ha az üzlet- (üzem-) helyiség bérlője olyan iparos (kereskedő), akinek iparjogositványa a 4.870/1942. M. E. számú rendelet (a továbbiakban: R.) 2. §-ának (3) bekezdésében foglalt rendelkezés folytán érvényét veszítette, vagy akinek kérelmét az ipar (kereskedés) továbbfolytatásának meg-

gedése iránt az illetékes miniszter a R. 4., 5. vagy 7. §-a értelmében elutasította, az elsőfokú iparhatóság — a kereskedelmi és iparkamara javaslatára — felhívhatja a bérbeadót, hogy a bérletet azonnali hatállyal szüntesse meg és az üzlet- (üzem-) helyiségét, valamint a hozzátartozó egyéb helyiségeket (raktár, pince, stb.) a megjelölt iparosnak (kereskedőnek) adja bérbe.

(2) Az (1) bekezdésben említett felhívásnak akkor is helye van, ha az üzlet- (üzem-) helyiséget a tulajdonos maga vagy más személy nem bérleti jogviszony alapján használja, feltéve, hogy iparjogositványa a R. 2. §-ának (3) bekezdésében foglalt rendelkezés folytán érvényét veszítette, vagy az ipar (kereskedés) továbbfolytatásának megengedése iránt előterjesztett kérelmét az illetékes miniszter a R. 4., 5. vagy 7. §-a értelmében elutasította.

(3) Az (1) bekezdésben említett felhívásnak helye van akkor is, ha az üzlet- (üzem-) helyiséget ipar (kereskedés) folytatására bármilyen okból nem használják.

(4) Ha a bérbeadó, illetve a tulajdonos a felhívásnak a megszabott időben nem tesz eleget, az elsőfokú iparhatóság az üzlet- (üzem-) helyiséget, valamint a hozzátartozó egyéb helyiséget a megjelölt iparos (kereskedő) részére ideiglenesen igénybeveszi.

(5) A bérleti vagy egyéb jogviszonynak az (1), (2), vagy a (3) bekezdésben említett felhívás, vagy a (4) bekezdésben említett igénybevétel folytán történt megszűnése miatt a bérlő vagy a használatra jogosult kártérítést nem követelhet. Az esetleges beruházásért járó megtérítés követelésére a jogalap nélküli gazdagodásra fennálló jogszabályok irányadók.

(6) A bérbeadó, illetve a tulajdonos és a megjelölt iparos (kereskedő) közötti jogviszony tekintetében a bérletre fennálló jogszabályok irányadók. Ha a felek a bér összegében vagy egyéb feltételekben nem tudnak megállapodni, a bér vagy egyéb térítés összegét, esetleg a többi feltételeket is — a kereskedelmi és iparkamara javaslatára — az elsőfokú iparhatóság állapítja meg.

(7) A bér olyan összegben kell megállapítani, amilyen összeget abban a községben, városban hasonló helyiség bérletéért általában fizetnek. Az egyéb feltételeket a helyi szokásnak megfelelően kell megállapítani.

(8) A bér összegét megállapító jogerős véghatározat végrehajtható közcikart (1881: LX. e.-c. 1. §-ának h) pontja).

(9) Az (1), (2), vagy a (3) bekezdés alapján történt bérbeadás, valamint a (4) bekezdés alapján történt igénybevétel addig tart, amíg az elsőfokú iparhatóság a felhívásra létrejött megállapodás tudomásulvételét, illetve az igénybevétel tartalmazó véghatározatát a kereskedelmi és iparkamara javaslatára, vagy a felek valamelyikének kérelmére hatályon kívül nem helyezi. A véghatározat hatályon kívül

helyezése esetében az elsőfokú iparhatóság — a kereskedelmi és iparkamara javaslatára — az (1), (2), vagy a (3) bekezdésben említett felhívást más iparos (kereskedő) javára újból kibocsáthatja, illetve a (4) bekezdésben említett igénybevétel iránt más iparos (kereskedő) javára újból intézkedhetik.

Üzlet- (üzem-) helyiséggel kapcsolatos lakás igénybevétele.

3. §.

(1) Ha az üzlet- (üzem-) helyiséggel kapcsolatos lakás (lakásul szolgáló helyiség) bérlője a 2. § (1) bekezdésében megjelölt iparos (kereskedő), az elsőfokú iparhatóság — a kereskedelmi és iparkamara javaslatára — felhívhatja a bérbeadót, hogy a bérletet azonnali hatállyal szüntesse meg és a lakást (lakásul szolgáló helyiséget) vagy annak egy részét a megjelölt iparosnak (kereskedőnek) adja bérbe.

(2) Az (1) bekezdésben említett felhívásnak akkor is helye van, ha az üzlet- (üzem-) helyiséggel kapcsolatos lakást (lakásul szolgáló helyiséget) vagy annak egy részét a tulajdonos

maga, vagy más személy nem bérleti jogviszony alapján használja, feltéve, hogy iparjogositványa a R. 2. §-ának (3) bekezdésében foglalt rendelkezés folytán érvényét veszítette, vagy az ipar (kereskedés) továbbfolytatásának megengedése iránt előterjesztett kérelmét az illetékes miniszter a R. 4., 5. vagy 7. §-a értelmében elutasította. Nincs helye ilyen felhívásnak az olyan lakás vagy lakrész (lakásul szolgáló helyiség vagy helyiség-rész) tekintetében, amelyet a jelen rendelet hatálybalépésének napján maga az ingatlan tulajdonosa használ lakásul, feltéve, hogy más lakása nincs.

(3) Az (1) bekezdésben említett felhívásnak helye van akkor is, ha az üzlet- (üzem-) helyiséggel kapcsolatos lakást vagy lakásrészt (lakásul szolgáló helyiséget vagy helyiség-részt) nem használják.

(4) Ha a bérbeadó, illetve a tulajdonos a felhívásnak a megszabott időben nem tesz eleget, az elsőfokú iparhatóság a lakást (lakásul szolgáló helyiséget) vagy annak egy részét a megjelölt iparos (kereskedő) részére ideiglenesen igénybeveszi.

(5) Ha a jelen szakasz alkalmazása folytán az üzlet- (üzem-) helyiségnek a lakástól (lakásul szolgáló helyiségtől) elválasztása szükséges, az elsőfokú iparhatóság állapítja meg, hogy milyen átalakítási munkát és kinek a költségére kell elvégezni.

(6) A 2. §. (5)–(9) bekezdésében foglalt rendelkezéseket a jelen szakaszban meghatározott esetben is megfelelően alkalmazni kell.

(Folytatjuk).

Ünnepélyesen iktatták be méltóságába Grösz József kalocsai érseket

Dr. Scheffler János püspök és dr. Schriffert Béla vikárius is résztvett a beiktatáson

Kalocsáról jelentik: Vasárnap vonult be kalocsai érseki székhelyére az új főpásztor, Grösz József volt szombat-helyi püspök. Az új érseket a kalocsai főegyházmegye határán vitéz Endre László alispán, a kalocsai járás határán Ha z a y Gyula főszolgabíró fogadta. A legnagyobbababásu fogadás Kalocsa város határában volt. Itt hatalmas, lombfűzerekből és virágokból összeállított diadalkapunál Farkas Géza polgármesterrel élükön a város előkelőségei és küldöttségei álltak. A polgármester üdvözlő szavaira Grösz József kalocsai érsek hálás köszönetet mondott és szeretettel köszöntötte szék-városa magisztrátusát és közönségét.

— En a béke munkása akarok lenni befelé és kifelé — mondotta többek között. — A béke munkása magyar és magyar, keresztény és keresztény között.

Az érsek ezután bevonult a városba s ott az érseki palota erkélyéről újabb beszédet mondott a város közönségéhez, majd a katonai s világi előkelőségeket fogadta.

Az érsek beiktatása ünnepélyes küldöttségek között hétfőn történt meg. A beiktatáson résztvett Szinyei Merse Jenő és Reményi-Schneller Lajos miniszter, dr. Scheffler János ezatmári püspök, dr. Schriffert Béla nagyváradj apostoli kormányzó helynök, Fáy István kultuszállamtitkár, herceg Batthyány-Strattmann László, vitéz Bély Alajos és vitéz Gyimesy Ferenc altábornagok, Mihály Zsigmond pápai prelátus és sok

más egyházi, katonai és világi előkelőség. Az egyházi szertartás a székesegyházban történt meg. A káptalan és a papság nevében Horváth György püspök, nagyrépost üdvözölte a főpásztort.

Az új főpásztor első szentbeszédében a hazához való hűségéről beszélt. A főpapi szentmise után az érsek a palotába vonult és ott küldöttség tisztelegését fogadta. Az érsek első ténykedését a beiktatás után a katolikus diákokthoz mozgalmának szentelte. Hétfőn délután megalakult a katolikus diákokthoz mozgalom egyházmegyei bizottsága.

Nem adnak ki új élelmiszerjegyeket az elveszett helyett

Nagyvárad thj. város polgármestere 3858—1943. k. é. sz. alatt a következő hirdetményt adta ki:

Figyelmeztetem a város közönségét, hogy a Közélelmezési Hivatal által kiadott élelmiszerjegyek megőrzésére nagyobb gondot fordítsanak, mert a 358.660—1941. K. M. számú rendelet értelmében a Közélelmezési Hivatal az elveszett, vagy ellopott jegyek helyett újakat nem utal ki.

Kávéházakban és vendéglőkben kérje a "MAGYAR LAPOK"-at

HIREK

Szerkesztőség és kiadóhivatal:
NAGYVÁRAD,
 SKILÁGYI DEZSŐ-UTCA 5 SZÁM.
 Telefon: 12-27.

ELŐFIZETÉSI ÁRAK: Egész évre 38.40
 félre 19.20, egy óra 3.20 pengő.
 Postatakarékpénztári csekk számlánk
 száma: 72.301.
 Kéziratokat nem adunk vissza

Péter exkirály eljegyzését jóváhagyta az emigráns kormány. Londonból jelentik: (B. T.) Péter exkirály és Alexandra görög hercegnő közötti eljegyzését az emigráns kormány jóváhagyta. Alexandra hercegnő Sinafor volt görög király legifjabb leánya.

Megállapították a cukrászsütemény és a fagyalt új árát. (MTI) A Budapesti Közlöny mai száma közli a közlekedési miniszter rendeletét a cukrászsütemény és a fagyalt árának újabb megállapításáról.

Kivégzők elsőtétítés alatti lopásért. A MOT jelentik: A gyűjtőfogház udvarán ma kivégezték Farkas Pétert és Preichler Ferencet. Büntetésük közül Kapás Teréz halálra ítéltetését tíz évi fegyházra változtatta át a kormányzó elnökség, míg negyedik társuk Lengyel Mária ugyancsak tíz évi fegyház-büntetését kapott elsőtétítés alatti elkövetett bűncselekményért.

HIRDETMÉNY. A Levente lóter és Rulikovszky-temető mellett lévő kb. 20. kat. holdnyi levente gyakorlóterületén a sarjtermést és a legelőtési jogot megfélemlítő ajánlattétel esetén bérbeadjuk a folyó gazdasági évre. Bérleti feltételek a városi Levente Parancsnokság nyilvántartó irodájában (Markovits lak-tanya és Levente Gazdasági Szövetkezés (Lázár Vilmos u. 7. sz. alatti) irodájában megtekinthetők. Zárt ajánlatokat az alábbi címre kérünk: Levente Gazdasági Szövetkezés Nagyvárad.

A Nagykereskedők Országos Egyesülete lett a nagykereskedelem egyedül képviselője. A MTI jelentik: A kereskedelmi és közlekedési miniszter a Nagykereskedők Országos Egyesülését, mint a nagykereskedelem egyedül képviselőjét elismerte.

Hirtelen halál. Szőlősi Sándorné nagyszalontai lakos, 77 éves asszony búzakalász szedegetés közben összeesett és meghalt. Az orvosi vizsgálattal megállapította, hogy halálának az oka szívzélhűdés volt. Az ügyészség a temetési engedélyt megadta.

Allambirósággá alakul át a szlovák államtanács. Pozsonyból jelentik: (B. T.) A szlovák államtanács szombaton tartotta meg utolsó ülését, mivel a napokban lejár az államtanács hároméves mandátuma. Az államtanács most átalakul allambirósággá, amelyre nem lehet külső befolyást gyakorolni. Hatáskörébe tartozik megállapítása olyan tény bekövetkezése, amely a köztársasági elnök számára lehetetlenné teszi az államfői funkciók elvégzését, a köztársasági elnök, a miniszterelnök és a kormány tagjai elleni büntető eljárás, valamint a legfelsőbb ellenőrző hivatal elnöke elleni büntető eljárások lefolytatása. Az államtanács a parlamenti elnök javaslatára dönt a képviselők mandátumának megvonásáról.

Felhívás. Építőipari munkameghíveztek csütörtök este pontosan 7 órakor fontos ügyek letárgyalása végett feltétlenül jelenjenek meg a szakosztály helyiségében a Nemzeti Munkaközpont székházában, Elnökség.

Az Osztyálsorsjáték húzása. Az Osztyálsorsjáték mai húzásán 20 ezer pengőt nyert az 54.919. tízezer pengőt nyert a 42.548. kétezer pengőt a 10.193. és a 18.529. számú sorsjegyek. (Felelősség nélkül.)

Ujabb tifuszesetek Istanbulban. Istanbulból jelentik: (MTI) Az elmúlt 24 órában Istanbulban 15 tifuszeset fordult elő. Ugyanez idő alatt 1195 személyt fertőtlenítettek.

Uj zárórarendelelet Horvátországban. Zágrábból jelentik: (MTI) A horvát belügyminiszter rendeletet adott ki, melynek értelmében július 15-től kezdve a szeszes italokat kímélő nyilvános helyiségeket este 9 óráig külön belügyminiszteri engedéllyel tovább 11 óráig lehet nyitvatartani. A szerencsejátékok tilosak.

Nagyvárad és Vidéke Ipartestület Ruházati és Textil Iparosok szakosportja felkéri tagjait, hogy az átvett szénutalványokat haladéktalanul váltsák ki, ellenkező esetben a szén utalvány érvényét veszti. Elnökség.

Agg- és szívérelmeszedésben szenvedőknek reggel felkelkor egy fél pohár természetes „**Ferenc József**” keserűvizet — a legkisebb erőlködés nélkül — igen könnyű székürülést biztosít, a gyomor és a belek működését pedig továbbra is előmozdítja és kielégítő anyagcserét hoz létre. Kérdezze meg orvosát!

ÉRTESETÉS. A Nagyvárad és Vidéke Ipartestület Vas- és Fémipari szakosztálya felhívja mindazon tagjai figyelmét, hogy akik lemezígénylés, illetve utalvány birtokában vannak, vaslemeznél VI./110-ig, horganyzott vaslemeznél VI. számú sorozatu utalványaikkal az anyag átvételéért a mai naptól számított 8 napon belül Andrányi Károly és Fiai cég-nél jelentkezzenek, mert a nem jelentkezők utalványa idejét veszti, tehát érvénytelen lesz. — Ismételten felhívjuk tagjaink figyelmét, hogy a segédkek munkakönyvét és a tagsági könyvet felülvizsgálás megejtése végett haladéktalanul mutassák be a szakosztályi irodában. Elnökség.

Értesítem a tisztelt örölő közönségemet, hogy a július havi búza őrlését csak folyó hó 15-ig bezárólag cserélhetem be a rendelet szerint. Kérem a még esedékes buzájukat csütörtök estig becsérelni.
 ROLLINGER-MALOM
 Váradoszöllös.

Az ipartestület faipari szakosztálya felhívja tagjait, hogy enyv és szeg érkeztet, igényeiket folyó hó 12-től folyó hó 16. délig jelentsék be a szakosztályi irodájában, mert későbbi jelentkezéseket nem veszünk figyelembe. Igényléseket csak az illetményjegyzék bemutatására veszünk fel. Elnökség.

Biharszentandrás község előjáróságától.
 1248-1943. sz.

ÁRVERÉSI HIRDETMÉNY
 Biharszentandrás község 1943. július hó 22-én d. u. 4 órakor a község háznál megtartandó nyilvános árverésen bérbeadja a Pece kenderáztatót.
 Biharszentandrás, 1943. évi július 12.
 Községi Előjáróság

BELVÁROSI. Kedden utoljára:
Acsata Charles Boyer.
 Annabella
 Szerdától: **A pepita kabát**
 Egy M., Latabár K., Vaszarv P., Maklárv, a 2 Petthes

A legmulatságosabb magyar vígjáték
Eladó birtok Főszereplői:
 Szelezky, Páger,
 Vaszarv, Mihályffy.
 Szerdától a **CASINO**-ban.
 Kedden utoljára: **Negyediziglen** Előadások kezdete 4-6-8 óra.

Milyen élelmiszert szabad postán küldeni?

Kinyitják a gyanus csomagokat és kihágás miatt feljelentik a tiltott élelmiszerek küldőit

A postavezérgazgatóság rendeletben összesített kimutatást állított össze a postaszállítási korlátozás alá eső közszükségleti cikkekről. Ezidőszereint a baromfi, burgonya, cukor, gabonafélék, tengeri, takarmányok, hagyma, hufélék, hüvelyesek, kendertermékek, liszt, olajos magvak, tej és tejtermékek, tojás és zöredékfélék esnek a szállítási korlátozás alá.
 Az új rendeletben a postavezérgazgatóság újból szabályozta az ilyen cikkeket tartalmazó postai küldemények kezelését. A csomagfelvételek, a tartalom-nyilvánítás alapján gondosan megvizsgálándók, hogy a tartalom nem esik-e a korlátozás alá. Evégből a csomagnál a tartalmat úgy kell feltüntetni, hogy abból a szállíthatóság megállapítható legyen.

„Élelmiszer”, vagy „baromfi”, vagy más általános megjelölés nem engedő, hanem meg kell kívánni a tartalom közelebbi és részletes megjelölését, az egyes cikkek mennyiségével. Korlátozás alá eső küldeményeket csak szállítási igazolvány alapján szabad felvenni, a megengedett mennyiségig. Ha a felvevő postahivatal előtt az a gyanu merül fel, hogy a küldemény korlátozás alá eső cikkeket tartalmaz, de a feladó azt elhallgatja, előtte fel kell bontani a csomagot. Amennyiben a postahivatal megállapítja, hogy a csomag olyan cikkeket tartalmaz, amelyek szállítása korlátozás alá esik, de a szállítási igazolványt nem csatolták, kihágás miatt az illetékes hatósághoz feljelentést kell tennie. (Magy. Tud.)

SZINHÁZ
 Kedden este tartja utolsó előadását a budapesti Nemzeti Színház együttese

A budapesti Nemzeti Színház nagy sikerű nagyváradai előadássorozata ma este fejeződik be. Eredetileg csak két napról volt szó, de a rendkívüli siker folytán újabb három nappal meg kellett a „Tacsó” előadásait hosszabbítani. Az utolsó előadás kedden este fél 8 órakor kezdődik.

Fürdési napok a Rimanóczy-gözfürdőben

A Rimanóczy-gözfürdőben folyó átalakítási munkálatok miatt a nők kedden, csütörtökön és szombaton, a férfiak szerdán, pénteken és vasárnap fürdhetnek a gözfürdőben. A kádfürdő egész héten mindkét nembelieknek rendelkezésére áll. A fürdő nyitva reggel 6 órától — déli szünet nélkül — este 6 óráig. Fürdőárak: kádfürdő: P. 2.50, gözfürdő: P. 2.—. Köztisztviselőknek a gözfürdőben P. 1.50, gyermekeknek 92 fillér.

Kijelölték a hüvelyesek vásárlására jogosult kereskedőket

Nagyvárad thj. város polgármestere 20.385/1943. IX. szám alatt a következő hirdetményt adta ki:

A Hüvelyes Forgalmi Központ megkeresése alapján értesítem a város közönségét, hogy Nagyvárad thj. város területén a helyi kijelölt kereskedőkön kívül a következő országos és körzeti kereskedők vásárolhatnak hüvelyeseket:

- Csázy Elemér Budapest, Dorottya u. 8,
- Duray Gyula Semmelweis u. 14,
- Debreceni Borbála Budapest, Csanády u. 11,
- Erdélyi Gazdasági Magértékesítő Szövetkezet Kolozsvár, vitéz Hornyánszky Pál Nagyvárad, Juhász és Társa Békécsaba, Kontsek Géza Debrecen, Kovács Ferenc Budapest, Nyiregyházi Gabonakereskedelmi R. T. Nyiregyháza, Pótz Antal Budapest, Juhász Antal u. 3, Sárréti R. T. Debrecen.

Fenti kereskedők, mint körzeti kereskedők lettek kijelölve. Ezeket kívül országos kijelölt kereskedőket is állapítottak meg.

Szent László nyomda R. T. Nagyvárad
 Szép betűkkel berendezett könyvnyomdája készít minden emü nyomtatványokat, izléses kivitelben.
 Rendeléseket felvesz telefonon is a nyomda. Telefon: 12-27.

A város egy heti népmozgalmá

SZÜLETÉSEK:

Öffenschläger Ferenc cipőgyári mintatervező leánya Margit, Bajkán Péter napszámos fia Péter, Váradi Kálmán utór fia Géza, Szabó Demeter napszámos fia János, Sümegei Kálmán állami tanító leánya Ildikó, Csüllög Zsigmond MÁV lakatos leánya Olga, Bisztrán János irattárnok leánya Eszter, Feuerstein Andor asztalosmester fia György, Herkó Imre napszámos fia Péter, Raátz Pál magán-tisztviselő fia István, Balogh Pál közművessegéd leánya Petronella, Csákvári György ernyőkészítő segéd leánya Ildikó, Darabán Demeter lelkes leánya Monika, Ffuchter Lázár szabósegéd leánya Katalin, Kimpán István ügyészségi tisztviselő fia István, Molnár Ferenc áll. tanító leánya Erzsébet, Izsák Elek téglagyári kifizető leánya Ildikó, Szovszki György mérk. tűzér szakaszvezető leánya Zsófia, Tóth Mihály géplakatossegéd leánya Magdolna, Piller Dezső m. kir. százas leánya Kinga, Koncsek Béla kovácssegéd fia Béla, Bán Traján segédmunkás fia Imre, Tózsér József mázolósegéd leánya Erzsébet, Varga Viktor szakaszvezető fia Győző, Gúj Sándor földműves leánya Irma, Makasai Ferenc napszámos fia Ferenc.

HÁZASSÁGOK:

Pap József MÁV vonatkísérő és Vadkerti Irén, Szépvízi Zoltán magántisztviselő és Sümegei Béla Vilma, Jakubisz Ferenc vasesztérgályos segéd és Sipos Rózsa, Friedländer Márton nőiszabósegéd és Löbl Erzsébet, Béni József szításegéd és Pájer Julianna, Szeles András irnok és Erdélyi Ilona, Breier Lajos kereskedelmi utazó és Datner Gizella, Bilkei Géza MÁV vonatkísérő és Fernbach Katalin, Keresztesi Béla cipész-mester és Szabó Gizella, Székely Tibor forg. adóhivatali tisztviselő és Rácz Gizella, Csató Miklós fm. napszámos és Szabó Terézia, Balog Béla m. kir. postánál műszerész és Ujvári Jolán.

HALÁLOZÁSOK:

Rádaj Géza 10 perc, özv. Fazekas Gergelyné Tóth Mária 57 éves, özv. Nagy Józsefné Szabó Mária 63 éves, Blum Sándor 43 éves, Müller Julianna 12 éves, Czepele Tivadar 33 éves, Biró Ferenc 67 éves, Fábik Péter 57 éves, Vidor Miksa 55 éves, Triff József 29 éves, Kovács Imre 60 éves, Gazdag Tivadar 38 éves, Deák Erzsébet (Jozefa) 62 éves, Moskovits Miksa 77 éves, özv. Darvas Albertné Erber Margit 62 éves, Vigh István 30 éves, Zeitz Miklósné Oberzsa Aranka 32 éves, Szilágyi Gábor 18 éves, Váradi József 74 éves, Boidog Károly 37 éves, Kajetan Béla 78 éves, Cseri Rozália 20 éves, Milasszin Márk 61 éves, Csomaközi Gábor 1 hónapos, Tóth Piroška 40 éves, Bihari Jenőné Klein Erzsébet 43 éves, Farkas Margit 10 perces, Kovács Jolán 19 éves, Boldis Gáspár 5 éves, özv. Bende Imréné Balog Julianna 78 éves, Sebő László 45 éves, Adler Ignác 67 éves, Szilágyi György 17 éves.

Hirdessen a Magyar Lapokban

SPORT

Harmadszor nyerik el a kolozsváriak a Dreher Haggenmacher „Bak Serleget” Az NSE szép küzdelmeivel a döntőbe jutott

Nagyvárad, július 13. A Nagyvárad Sport Egylet rendezésében július hó 10—11-én folyt le a Dreher-Haggenmacher Nagyvárad Sörgyár R. T. által adományozott Bak-serleg tenisz vándordíjért kiírt csapatverseny, ami az erdélyi kerület teniszezőinek szép sikerét hozta. A benevezett hat csapat közül az előmérkőzések során egyik csoportban a Kolozsvári Tenisz Club, a Balatoni Sport Club és a Nagyvárad Sport Egylet második csapat, a másik csoportban a Szegedi Tenisz Club, a Debreceni Egyetemi Atlétikai Club és a Nagyvárad Sport Egylet első csapata egymás közötti körmérkőzésekkel határozták meg a csoport győzteseket, akik aztán egymással mérköztek meg a serleg birtoklásáért. Az erdélyi teniszkerület vidéki vezető szerepét jellemzi, hogy a serlegmérkőzések döntőjébe két erdélyi csapat, a Kolozsvári Tenisz Club és a Nagyvárad Sport Egylet került, ahol végül is nehéz küzdelem után a kolozsváriak lettek a győztesek.

A megelőző körmérkőzések eredményei az alábbiak:
Kolozsvári T. C.—Balatoni S. C. 4:3.
Kolozsvári T. C.—Nagyvárad Sport Egylet II. 4:3.

Balatoni S. C.—Nagyvárad S. E. II. 5:2.

Nagyvárad Sport Egylet I.—Szegedi T. C. 7:0.

Nagyvárad Sport Egylet I.—Debreceni E. A. C. 5:2.

Szegedi T. C.—Debreceni E. A. C. 4:3.

A döntő részlet eredményei:
Pusztay K. T. C.—Kovács N. E. 6:2, 6:3.

Dr. Dóczy K. T. C.—Dr. Miskolczy N. S. E. 6:4, 6:3.

Liszka N. S. E.—Trenka K. T. C. 6:0, 6:0.

Szövérdyné K. T. C.—Paálné N. S. E. 6:3, 7:5.

Pusztay-Dr. Dóczy—Kovács-Paál 6:2, 8:6.

Liszka-Paálné—Szövérdyné-Trenka 6:3, 6:2.

Kovács-Liszka — Pusztay-Szövérdyné j. n.

Végeredmény 4:3 a Kolozsvári T. C. javára. A kolozsváriak ezuttal harmadszor nyerik el egymásután a serleget s amennyiben a Tenisz Szövetség elismeri a megszállás éveiben elért eredményeiket, úgy véglegesen birtokba vehetik az értékes vándordíjat.

MI UJSÁG A PIACON?

Felvásárlás miatt kevés burgonya jutott a fogyasztóknak

Nagyvárad. A hétfői hetipiacon továbbra is erős felhozatal volt zöldségfélékben, burgonya, a korai felvásárlás miatt, délelőtt nem volt kapható. Megjelent a piacon a barack és a szilva is nagyobb tételekben. Szárnyasok és tejtermékekben még mindig hiány van.

Legmagasabb piaci árak a következők voltak:

Gyümölcsfélék: (Közepes felhozatal.) 1 kg. alma 0.80—1.20, 1 kg. kajszin barack 1.80—2.20, 1 kg. ribizli 0.80—1.—, 1 kg. francia barack 1.60—3.—, 1 kg. citrom 8.—, 1 kg. narancs 9.—11.—, 1 kg. körte 1.—1.60, 1 kg. meggy 70, 80, 1 P, 1 kg. eper 2.—2.20, 1 kg. málna 180—2.—.

Zöldségfélék: (Erős felhozatal.) 1 kg. burgonya 0.38—0.41, 1 kg. borsó 0.40—0.50, 1 kg. paradicsom 4—5 P, paprika drb 0.8—0.20, 1 csom. répa 0.10—0.16, 1 csom. hagyma 0.10—0.20, 1 drb káposzta 0.20—0.30, 1 kg. olasz káposzta 0.40, drb 0.20—0.50, 1 kg. tök 0.30, drb 0.60—0.80, Champion gomba 7.—9 P, erdei gomba kg. 6 P., 1 kg. bab 0.20—0.40, 1 kg. sóska 0.40—50, 1 drb uborka 0.10—80, 1 kg. petrezselyem 0.30 1 drb kalarábé 0.40—50, 1 drb zeller 0.20, 1 kg. száraz bab 1.08, 1 csom. retek 0.10—20, 1 kg. spenót 0.10, 1 drb vinya 0.30—70.

Élő-állatok: (Gyenge felhozatal.) 1 drb szarvasmarha vágó kg. 2—2.20, 1 drb fejős tehén kg. 1.90—2.10, 1 drb szopós borjú kg. 2.10, 1 drb kismalac 140—160, 1 drb igazló 350—1000, 1 drb parádés 1000—1800.
Kenyér: 1 kg. 0.58.

Szárnyasok: (Gyenge felhozatal.)

I. oszt. csirka 4.40, viszont elárusító 5 P., hizott liba 4.80, tyuk kg. 3.60—4.20, hizott ruca kg. 4.70, 1 drb tojás 0.22—24, kg. 4.20—4.50.

Hal-félék: (Közepes felhozatal.)

1 kg. sulyu ponty élő 5.60, 1 kg. csuka 4.60—5.60, 1 kg. apróhal 3.50—5 P.

Tejtermékek: (Gyenge felhozatal.) 1 liter tej 0.52, 1 kg. vaj 8.70—9.40, tea-vaj 10.20, 1 kg. juhturó 4.90, 1 kg. tehénturó 1.65—1.75, 1 kg. tejjel 2.—2.20, 1 kg. sajt, juh 4.20.

Hús-árak: 1 kg. marhahús 5.10, 1 kg. disznóhús 5.—, 1 kg. növendémarha 5.10, 1 kg. juhús 3.70—4.50, 1 kg. bárányhús 4.20—5.10, 1 kg. margarin 5.60, 1 kg. tepertő 5.60, 1 kg. lóhús 1.36—1.40.

RÁDIÓ

SZERDA, JULIUS 14.

Budapest I.

5.40 Úzen az otthon. A Vöröskereszt bajtársi rádiószolgálat.

6.40 Ébresztő. Torna. Hírek. Közlemények. Reggeli zene.

10.15 Zenekari művek.

11.15 Sallay Józsa énekel.

11.40 Nyáry Andor elbeszélése.

12.10 Országos postászenekar.

13.30 Honvédeink üzennek. A Vöröskereszt bajtársi rádiószolgálat.

14.00 Szórakoztató zene.

15.00 Budapesti honvéd őrszólóalj zenekara.

15.30 Fábán István dr. felolvasása

17.00 Egészségügyi Kalendárium

Most jelent meg:

Dr. Erőss Alfréd
összeállításában:

Egyház és élet

erdélyi katolikus évkönyv.

Ara: 6 P.

Beszerezhető a Magyar Lapok kiadóhivatalánál.

APRÓHIRDETÉSEK

Allást nyert

Megbízható sofírt fagázás autóhoz keres Dreher-Haggenmacher Nagyvárad Sörgyár. Jelentkezni lehet 10 és 12 óra között váradszöllősi telepen. 402

Mindenek azonnal felvétetnek Mátyás étterem, Szilágyi Dezső-utca 5. 401

Perfekt gyors- és gépirónót, aki kalkulálni is tud, azonnalra keresek. Jelentkezni Papp Zoltán, Magyar Lapok kiadóhivatala 12—1 óra között. 400

Allást keres

Házvezetőnőnek ajánlkozom vidékre is. Címet a kiadóba kérek. 393

Adás-vétel

Tangóharmonika 120 basszusos eladó. Varga, Szent Anna-u. 33. 290

48 basszusos tangóharmonika új állapotban eladó. Cím a kiadóban. 373

37 és 38-as férfi félcipőt megvételre keresek. Címet a kiadóhivatalba kérek. 370

Sárgacsövű vajbobot minden mennyiségben vásárol a Vegyi- és Elemiszteripari r. t., Anyos Pál-u. 2—6. Telefon 12—31. 387

Angoraszőr gubancot, bármilyen mennyiséget veszek. Székely, Kapucinus-u. 11.

Különféle

Fertőtlenítést, poloska, mely és mindennemű férgek irtását 38 évi gyakorlattal vállalja, Varga, Dankó Pista-utca 6. Telefon 27—56. 313

Jó házikoszt kihordásra is kapható. Mátyás Étterem, Katolikus Kör. 258

Jugatlan

Megvételre keresek jófogalmu pékéséget. Címeket a kiadóba kérek. 399
Gimnáziumi érettségivel bíró fiatal.

Oktatás

ember javítóvizsgára előkészít. Lukács György-u. 30. sz. 1. ajtó. 398

KIADÓTULAJDONOS:
SZENT LÁSZLÓ-NYOMDA R. T.

Fő- és felelősszerkesztő: Felelős kiadó:
Dr. Paál Árpád Dr. Scheffler Ferenc
a Szent László-nyomda Rt. igazgatója

Készült a Szent László-nyomda r. t. körtorgógepen. Nagyvárad, Szilágyi Dezső-utca 5. szám.